

IN HET BOS.

De baljuw had een goed plan overlegd. Toen hij bij het bos kwam gebood hij halt.

— Ik verlaat u thans, zei Liefkens. Op andere dorpen wil ik ook trachten huichelaars te ontmaskeren.

— Maar deze avond...

— Keer ik terug voor 't eerste onderzoek der aangehoudenenen.

— 'k Zal u stellig verwachten.

— Reken op mij. En veel geluk!

— Dank u, tot deze avond.

— Ja.

— Mannen! riep de baljuw, we zullen een wijde kring rond het bos vormen. We maken die steeds nauwer door allen naar het midden te gaan. Aldus kan geen enkele rover ons ontsnappen. Ieder, die in 't bos is, moet aangehouden worden.

Dit plan werd uitgevoerd. De kring vernauwde voortdurend.

— 't Is of het bos uitgestorven is, mompelde de ambtenaar. We dienen iedere struik te onderzoeken en mogen evenmin vergeten in de takken der bomen te kijken.

Plotseling sprong een man op. Hij liep snel als de wind.

— Halt, gebood de ambtenaar. Halt of ik schiet!

De kerel luisterde niet, doch 't volgende ogenblik stortte hij dood neer, in 't hoofd getroffen door een kogel.

— Dat is een, hernam de baljuw. Kent iemand hem?

— Ja, antwoordde een boer, de gevallen beschouwende. Gisteren heb ik hem nog met mijn hond van 't hof gejaagd, toen hij mijn vrouw uitschold, omdat ze hem geen geld wilde geven. Hij kwam dikwijls voorbij mijn hoeve, vertelde de landbouwer.

— Bij mij is hij ook eens geweest, verzekerde een tweede. En 's nachts was er landbouwgerief verdwenen.

— Leg hem terzijde en bedek hem met bladeren, beval de baljuw. We zullen het lijk straks meevoeren. Vooruit nu, ik denk, dat we nog meer schelmen zullen vinden. En bovenal, vrienden, wapens gereed!

De baljuw en zijn mannen gingen langzaam vooruit.

— Daar staat een huis, fluisterde de baljuw. Mannen, opgepast!

De deur der armzalige woning was gesloten. De boeren stelden er zich voor op.

— Doe open in naam der wet! riep de baljuw, luid kloppende. Geen antwoord.

— Doe open, of wij leggen de deur plat!

Dezelfde stilte.

— Voor de laatste keer, gebied...

De ambtenaar kon zijn woorden niet voleindigen. De deur vloog open en vijf, zes mannen sprongen buiten, liepen de baljuw en enige zijner helpers omver en verdwenen tussen de bomen.

Men zond hun kogels na. Een kerel viel getroffen neer, dan nog een, eindelijk ook een derde.

— Jan De Lichte was er bij, riep een boer. Ik heb hem herkend! De baljuw stond woedend recht. Driftig liep hij naar de gevallen toe, maar vloekte van spijt en teleurstelling.

De roverbaas was weer ontkomen.

Twee bandieten lagen dood, één zwaar gekwetst. Deze laatste werd geboeid en terug in de hut gelegd.

— Misschien zullen onze makkers hem vangen, zei de baljuw, op De Lichte doelende. Ja, hij moet er aan, want het bos is ingesloten. Komt, laat ons gaan zien.

Jan De Lichte had er lucht van gekregen, dat een grote macht het land afzocht. Door een plotselinge vrees aangegrepen, wilde hij nu onmiddellijk de streek verlaten. Hij vluchtte in westelijke richting. Te Gaver was een overzet. Maar de roverkapitein vond het veer reeds door soldaten bezet, ingevolge de bevelen van de omzendbrief.

Radeloos liep hij langs de Schelde. Over de rivier zwemmen durfde hij niet. Wanhopig rende hij weer 't bos in. Hij ontmoette enige medeplichtigen. Samen verscholen ze zich in een hut. We zagen wat er daar gebeurde.

— Ja, ja, hij moet ons in handen vallen, verzekerde de baljuw. Hij loopt recht in de val.

Wat verder zagen de vervolgers een vrouw die hout sprokkelde. De ambtenaar trad op haar toe en vroeg :

— Wat doet gij daar?

— Maria heilige moeder! kreet de andere opspringende. Ge doet mij schrikken, mijnheer! En zie eens hoeveel mensen daar zijn! Jagers zeker? En verdoold? Waar moet gij heen? Kan ik u helpen? Ja, 't bos is groot en men verliest er zo gemakkelijk zijn weg!

— Houd op met dat gekakel en antwoord mij.

— Ja, mijnheer.

— Wie zijt gij?

— Ik! Wel, ik heet Thiele Saffers.

— Zo en waar woont gij?

— Een kwartiertje van hier. Ik raap hout voor de winter. Denkt ge ook, dat wij een strenge winter krijgen, zoals men algemeen zegt? De zwaluwen zijn te vroeg vertrokken en dat is een teken.

— Genoeg, genoeg, viel de baljuw ongeduldig in. Ik eis dat ge mijn vragen beantwoordt. Ik ben de baljuw.

— Ha, de baljuw van Velzike!

— Ja.

— Ik heb u juist nodig.

— En waarom?

— Ik geloof dat er slecht volk in het bos schuilt. Ah, misschien komt gij dat gespuis gevangen nemen. Ja, doe dat, mijnheer, ge zult een goed werk verrichten.

— Wat is er dan?

— Wel, geen tien minuten geleden stoven mij wel vier mannen voorbij, ze vloekten als kettters.

— Waarheen liepen ze?

— In die richting.

De vrouw strekte de arm uit.

— Tien minuten geleden, zegde gij?

— Ja, ik denk tien, nog maar vijf... och, zie eens, dat busseltje hout heb ik nog maar geraapt sedert ze hier voorbij liepen; 't kan dus niet lang geleden zijn, want ik werkte rap voort.

— Langs die kant?

— Ja.

— Komt, mannen, riep de baljuw, we zijn ze op 't spoor. Ze moeten in 't net lopen.

De speurders vervolgden zeer haastig hun tocht.

— Ha, onnozele baljuw! mompelde De Lichte, want hij was de vermomde vrouw. Hoe schoon leid ik u bij de neus. 'k Heb veel goesting om u eens achterna te roepen... maar neen, ik moet goed oppassen. Nu is de toestand ernstig. Hoe verstandig van mij, om hier en daar wat klederen verstoken te hebben. Op een twee drie ben ik vermomd.

De roverbaas had inderdaad op vele plaatsen klederen gelegd, om zich in tijd van nood te vermommen.

Weldra ontmoette de baljuw zijn andere helpers. Dezen hadden een tiental rovers overmeesterd.

Met teleurstelling merkte de ambtenaar op, dat de bandietenkapitein nog vrij was.

— Waar is uw baas? vroeg hij aan een der gevangenen.

— Hebt ge hem dan niet? zei deze.

— Neen, waar is hij?

— Hij heeft zich vermomd.

— Hoe?

— In een vrouw.

Er ging de baljuw een licht op.

— Nogmaals bedrogen! riep hij. Dat wijf was Jan De Lichte. Rap, we moeten terug!

Maar hoe ze zochten en speurden langs elke kant, in iedere gracht, en waar ook, de misdadiger was niet meer te vinden.

Jan De Lichte vertoefde niet meer in 't bos.

's Namiddags keerden de boeren afgemat naar het dorp terug.

De baljuw stelde een eerste onderzoek in. Tegen de avond kwam Liefkens.

— Men heeft overal veel geboefte aangehouden, maar de hoofdman loopt nog vrij, vertelde hij.

— We hadden hem bijna, zei de baljuw.

— Bijna!

— Ja. Maar, helaas...

— Ontsnapte hij, zoals altijd?

— Hij is de duivel te slim.

— Ja, slim is hij. Maar...

— Wat bedoelt ge? vroeg de ambtenaar geraakt. Twijfelt ge aan mijn moed?

— In 't geheel niet.

— Wat dan?

— Men moet niet alleen moedig zijn, maar ook sluw om die loze vos bij de haren te krijgen. Vertel eens, wat er gebeurd is.

Toen Liefkens alles vernomen had, zei hij schamper:

— Waarom hielt ge die vrouw niet aan?

— Ik meende dat ze eerlijk was.

— Altijd 't zelfde liedje! Neem mij niet kwalijk, dat ik er geen doekjes om wind. Maar ge zijt te goedgelovig, juist als deze morgen. Doch zeg eens, hebt ge boodschappers naar de omliggende dorpen gezonden, ten einde te vertellen, dat de roverbaas zich als een oud wijf verkleed heeft?

— Natuurlijk!

— 't Kan helpen, ofschoon die geslepen boef in staat is zich elk kwartier te vermommen.

— Maar dan moest hij een wagen vol kleren hebben, merkte de baljuw op.

— Wel neen, hij is zo dwaas niet om gans zijn garderobe mee te dragen. Hier en daar versteekt hij wat.

— Hoe weet ge dat?

— Dat raad ik, antwoordde Liefkens, of beter 'k begrijp het. Zo toch handelen die gasten. Ze denken aan alles. En 't zou me niet in 't minst verwonderen, als de baas der schelmen nog gezond en wel in 't buitenland geraakte. Maar kom, laten wij de aangehouden en van deze morgen eens opzoeken. Ik moet u nog bewijzen, dat ik gelijk had deze schelmen aan te houden.

En waarlijk het bleek, dat de Vlaming-Engelsman juist geoordeeld had. Door zijn strikvrage verrieden de gevangenen zich zelve, en een uur later werden ze met de overigen naar Aalst gevoerd.

Ook van andere plaatsen bracht men allerlei slecht volk, zodat 't gevang in de stad opgepropt zat.

De kapitein liep nog vrij... Maar zijn ogenblikken waren geteld.

DE GEVANGENNEMING VAN JAN DE LICHTÉ.

Jan De Lichte was, nadat hij de baljuw van Velzike die poets gespeeld had, veilig uit het bos geraakt. Snel liep hij voort. Dikwijls zag hij op een afstand gewapenden. Dan verstak hij zich achter een haag of in een gracht, om, zodra hij de kans veilig zag, zijn weg te vervolgen.

Tegen de middag bereikte hij een kleine pachthoeve. Waarschijnlijk zaten de bewoners aan het maal of waren de mannen bij de opzoekers. Op het neerhof viel geen mens te bespeuren.

Op handen en voeten kroop de roverbaas naar de schuur, sprong er binnen en kroop achter een stapel hooi.

Hij was droefgeestig gestemd. Een hevige angst kwelde hem. Soms slaakte hij een diepe zucht. Dan weer knarste hij de tanden van woede en razernij.

Hij dacht aan de waarschuwingen van IJzeren Simon.

— Had ik 't land maar verlaten! kloeg hij bij zich zelf. Nu zal 't moeilijk gaan. En toch... neen, ze hebben mij nog niet. 'k Zal de strijd volhouden tot het uiterste. Deze morgen heb ik de speurders reeds misleid. Kon ik slechts over de Schelde komen, dan zat ik morgen reeds in Holland.

Tegen vier uur traden er twee personen in de schuur. Jan De Lichte klemde zijn mes in de vuist.

— Twee vrees ik niet, zei hij bij zichzelf, en drie evenmin!

— Klaas, sprak een der mannen, 't was de boer, we moeten nu rap enige schoven afladen. Ze dienen deze avond nog in 't dorp te zijn. Met die gedwongen klopjacht hebben we vandaag niets kunnen doen.

— 't Is waar, baas. We hadden veel verlet.

— En juist zoveel werk. Als nu de roverkapitein maar gevat was. Doch, helaas, hij loopt nog vrij.

— Misschien krijgen ze hem deze nacht! Een gewapende macht blijft de ganse nacht op de been.

— 'k Weet het... maar als ze hem over dag niet vangen kunnen, dan zal het in het donker nog veel moeilijker gaan.

— Ge hebt gelijk.

De boer en zijn knecht gingen aan 't werk. De Lichte was op zijn hoede. Doch de arbeiders kwamen niet langs zijn kant en verlieten een uur later de schuur, zonder te vermoeden in welk gevaar ze verkeerd hadden.

Toen 't donker was, kwam de landbouwer de schuur sluiten.

De Lichte hield zich nog enige uren rustig. Dan sprong hij op, trok een half vergane plank weg en werkte zich naar buiten.

Met zijn wapen in de hand sloop hij behoedzaam voort. Evenwel, hij ontmoette niemand. Maar eensklaps begon de hond luid te blaffen. De bandietenoverste hoorde een deur openen en bij dat gerucht, maakte hij zich snel uit de voeten.

Hij verschool zich weer in 't bos. Omzichtig vervolgde hij zijn weg in de richting van Wetteren.

Toen hij reeds ver gevorderd was, vernam hij een luid geknetter. Nieuwsgierig maar tevens ongerust kroop hij als een slang over de grond. Eensklaps zag hij een helle klaarte.

Op een open plek brandde een groot vuur. Talrijke lieden zaten er rond.

— Zijn het medeplichtigen of vijanden? vroeg de rover zich zelf af.

Maar hij verkeerde niet lang in twijfel.

— 't Is koud, hoorde hij een der mannen zeggen. 't Is een lastig postje, dat ze ons op de nek geschoven hebben. En wie weet zit Jan De Lichte al niet lang ergens in Frankrijk en lacht hij in zijn vuistje om de gerechtsdienaren die in 't Doorlaarbos naar hem zoeken.

— 't Is hier op te passen, dacht De Lichte.

Hij maakte een grote omweg, zonder een vervolger te bespeuren. Toen hij meende dat het dreigendste gevaar voorbij was, trok hij weer sneller voort. Eindelijk bereikte hij dodelijk vermoeid de oever der Schelde.

Radeloos liep hij langs de kant, in de hoop een vaartuigje te bespeuren, doch hij werd teleur gesteld.

— Indien ik eens beproefde over de rivier te zwemmen, mompelde hij. Verdrink ik, bah, die dood zal nog zachter zijn dan hetgeen mij in Aalst te wachten staat.

Doch, toen hij 't donker water beschouwde, begaf hem de moed. Jan De Lichte durfde niet. Sidderend kroop hij in een gracht. Sombere gedachten overmeesterden hem. In een vlaag van wanhoop schold hij zich zelf uit voor dwaas, zot, hoogmoedige vlegel, omdat hij de gunstige gelegenheid tot vluchten had laten voorbij gaan. Toen greep hij met woest gebaar zijn mes, om de hand aan zich zelf te slaan ...maar weer durfde hij niet.

Met een wilde kreet wierp hij zich languit op de grond en terwijl hij over al zijn leden beefde zag hij in de geest de marteltuigen van 't Aalstse gerecht.

Eindelijk lichtte de morgen. Omzichtig verliet de bandiet zijn schuilplaats.

— Een schip! riep hij juichend, een vaartuig op de Schelde ontwarend.

Gejaagd snelde hij langs de oever.

— Schipper, sprak hij bijna smekend, ik moet onmiddellijk over de rivier. Help mij en ik zal u rijkelijk belonen.

— Niemand mag ik overzetten, antwoordde de schipper.

— Maar dat verbod is tegen de rovers gericht. Ik ben een eerlijke boer (De Lichte had zijn vermomming weer veranderd) en moet in het land van Waas zijn. Mijn zuster ligt op sterven. Ge zult me toch niet dwingen mijn kostbare tijd te verliezen, door naar de brug te gaan. Hoeveel moet ge hebben? Neem een hoge prijs.

— Nu doe ik het zeker niet. 'k Vertrouw u niet, zei de ander scherp.

— Waarom niet?

— Omdat ge mij wilt omkopen. Een boer loopt gewoonlijk niet met zoveel geld op zak.

De Lichte werd razend van toorn.

— Ge moet mij overzetten! tierde hij met een vloek.

— Ik weiger.

— Weet ge wie ik ben? kreet de bandiet rood van drift.

— Geen eerlijk man.

— Neen, ik ben Jan De Lichte. Ge weigert mij te helpen. Welnu, wacht even! Mijn mannen schuilen in 't bos. Eer twee minuten verlopen zijn, ligt uw lijk in 't water.

— Meent ge me vrees aan te jagen! Als ge Jan De Lichte zijt! Wacht, ik zal de mannen die ginds aankomen even verwittigen.

De Lichte zag op. In de verte naderde een troepje, waarschijnlijk speurders.

Huilend rende de roverbaas het veld in.

De schipper vertelde zijn ontdekking aan de lieden, in wier midden Liefkens zich bevond.

— Hem achterna! gebood de Vlaming-Engelsman.

De bende stooft voort. Hoe ze ook speurden, ze vonden de schelm niet.

Teleurgesteld kwamen ze op de baan van Melle naar Gontrode.

Daar zagen ze een man met een hondenkar.

— Hebt ge geen vluchteling ontmoet? vroeg Liefkens.

— Neen! Oh, die domme dieren; ze willen maar niet voort. 't Is of deze boom betoverd is. De honden weigeren er voorbij te gaan. Hoort ze eens grollen.

Liefkens beschouwde de boom. 't Was een oude linde, met een holle stam. De Vlaming-Engelsman liep er driftig heen, reikte op zijn tenen en stootte zijn geweer in de opening.

Iedereen sidderde. Uit de boom klonk een geweldig gevloek en getier. Een verwrongen gelaat, waarin een paar met bloed belopen ogen en een mond door schuim overdekt, rees uit de linde op.

Een man liet zich op de grond vallen, sprong woedend overeind en wilde Liefkens met zijn dolk doden.

Maar de anderen grepen hem vast en in weinig tijd lag Jan De Lichte geboeid op de hondenkar.

HET PROCES.

— Jan De Lichte is gevangen!

Zo vloog het snel van mond tot mond, zo ging de tijding van dorp tot dorp en van stad tot stad.

De ene boer liep eens rap tot bij zijn gebuur, om te vragen of hij 't grote nieuws reeds wist. In iedere parochie stond er volk op 't kerkplein de aanhouding te bespreken. In vele kapellen dankten vrouwen en kinderen voor de bevrijding der streek.

Want nu zouden rust en veiligheid terugkeren, en ging men de winter met een verlicht hart tegemoet. 't Was gedaan met het stelen en roven, het plunderen en branden, het verminken en moorden!

Meer dan twee honderd verdachte en schuldige lieden zaten achter de grendels. 't Was met recht een grote kuis geweest in de bossen van Oost-Vlaanderen. De ergste boeven zaten alleen, de overigen waren bij groepen samen.

Iedere dag hadden er vechtpartijen en oproeren plaats. Dikwijls moesten de soldaten met geladen geweer of getrokken sabel de orde herstellen.

Onmiddellijk begon het onderzoek voor de raad van de Prevoteit-generaal van het Franse leger.

De minst schuldigen, leurders, landlopers, kregen de vrijheid terug, omdat niets tegen hen bewezen kon worden. Ook bevonden zich onschuldigen in de kerker.

De 10de October zagen de Aalstenaars een schavot op de markt hunner stad.

IJzeren Simon, Snelloper, de Poeldenier en nog enige anderen hadden volledige bekentenissen afgelegd. Hun vonnis was vreselijk.

Op een droevige Octoberdag verlieten deze misdadigers de kerker. Ze waren blootshoofds, droegen een boetegewaad en liepen barrevoets. Een sterke gewapende macht omringde hen.

De akelige stoet trok naar de St-Martenskerk en bleef aan de voornaamste ingang staan.

De gevangenen lazen met luider stem een gebed, om God vergiffenis te vragen over hun misdaden.

IJzeren Simon stond daar met gebogen hoofd en sidderde over al zijn leden, soms zag hij schuw op, doch slechts een enkel ogenblik, want beschaamd sloeg hij weer de ogen neer.

Daarna werden de veroordeelden naar 't schavot geleid en er levend geradbraakt.

Bijna elke dag, gedurende twee maanden, moest de beul zijn bloedig werk verrichten.

Op andere tijden was het zijn taak rovers te geselen, of te brandmerken.

Zo zagen de Aalstenaars op zekere Octoberdag een ganse schare gevangenen, mannen, vrouwen, jongelingen, meisjes, de kerker verlaten en naar de markt stappen. Ze werden op de blote rug gegeseld. Menige burger liep ontroerd weg, niet in staat, 't gegil, 't gekrijt te aanhoren.

Na de kastijding kwamen beulsknechten met gloeiende ijzers, om het brandmerk in de schouder der ongelukkigen te drukken. De geur van verbrand vlees prikkelde akelig 't neusorgaan. Dan werden de veroordeelden rond de markt gedreven. Kermend vloten ze weg voor de soldaten en waren blijde, eindelijk als bannelingen de stad te mogen verlaten. Velen bekeerden zich in het gevang. Een pater had hen allen bezocht. Anderen vertrokken verstokt.

't Was afgrijselijk wat er in die maanden te Aalst gebeurde.

De roverkapitein werd elke dag ondervraagd. Jan De Lichte had vlagen van verschrikkelijke wanhoop, op andere ogenblikken echter toonde hij zich weer de onverschillige boef, en schold hij zijn bewakers uit en bedreigde hen zelfs.

**

Jan De Lichte verscheen zwaar geboeid voor zijn rechters. Zijn proces begon. Gewillig antwoordde hij op de vragen, betreffende zijn afkomst, familie, ouderdom.

Toen werd hij ondervraagd:

— Ge waart de kapitein der rovers? zei een der magistraten.

— Ik? antwoordde de schelm schijnbaar zeer verwonderd.

— Ja, gij, Jan De Lichte.

— Wel neen! Men heeft mij altijd als zodanig beschouwd, doch men lasterde.

— En gij zijt menige keer in hoeven en in herbergen geweest, er op snoevende, dat gij aan 't hoofd stond der bende.

— 't Zijn leugens.

Getuigen bevestigden de betichtiging.

— Ge liegt, ge liegt! tierde De Lichte. Al wie u dat wijs maakte, verschool zich achter mijn naam.

— Hebt ge dan nooit vermoord?

— Neen.

Er ontstond een luid gemompel in de zaal bij deze ontkenning. Jan De Lichte zou nimmer vermoord hebben, hij wiens naam alleen reeds schrik verwekte!

— Zeg wat ge wilt! riep de schurk. Maar ik verklaar, dat aan mijn handen geen bloed kleeft.

— En hebt ge nimmer geroofd?

— Een kleinigheid gestolen, ja, dat deed ik, ik beken het. Maar een rover was ik toch niet.

Raymond Ammens verscheen voor de rechtbank.

— Ha ! donderde De Lichte, terwijl zijn oog van wraaklust gloeide, ha, daar is de schijnheilige bandiet. Hij, heren rechters, hij is een rover en een moordenaar. Straft hem, pijnigt hem, geen straf is voor hem zwaar genoeg! Maar de sluwe vos speelde voor boetvaardige zondaar, toen hij bemerkte dat er een eind aan 't roversleven komen zou.

— Herkent gij hem? vroeg de rechter aan Raymond, op Jan De Lichte wijzende.

— Ja, antwoordde de jongeling.

— En wat weet ge van hem?

Kalm vertelde Raymond de voornaamste misdaden van de kapitein. De berouwvolle jongeling verschoonde zich zelf niet.

Herhaaldelijk werd zijn verhaal onderbroken door De Lichte's uitroepen.

— 't Is wel, zei ten laatste de rechter.

Nu kwam Godfried van Meerdal. Ontroerd staarde hij de beschuldigde aan.

— Ha! schreeuwde De Lichte. Daar is nog zo'n braaf manneke. Eens stal en roofde hij, maar toen hij vernam, dat hij op een gravinnenschoot gezeten had, werd hij eerlijk en vroom. Nog een, die ge moet straffen, heren rechters!

Godfried legde op waardige toon zijn getuigenis af.

Na hem zag men Hille, de Zigeunerin.

— De oude heks! zo begroette De Lichte haar. De Egyptische is ook godsdienstig geworden. En zulk gespuis komt mij beschuldigen!

— Zwig, leugenaar! snauwde de rechter hem toe.

— Ik moet mij dus maar laten betichten zonder een woord tot mijn verdediging te mogen inbrengen.

— Uw eigen mannen hebben u verraden.

— Dat weet ik wel.

— En gij liegt!

— Mijn eigen mannen ! Ik herhaal u, dat ik, zo'n arme duivel, nooit mannen in dienst heb gehad.

— We zullen er een voorbrengen.

IJzeren Simon verscheen. (De lezer moet weten, dat het proces van de kapitein reeds een der eerste dagen na de klopjacht begon, en dus vóór de terechtstellingen hierboven beschreven.)

— Kent gij die man? vroeg de rechter aan Simon.

— Ja, 't is Jan De Lichte.

— Was hij kapitein der bende?

— Ja.

— Pleegde hij moorden?

— Hij? vroeg Simon. Hij moorden plegen? Maar hij was de ergste, de wreedste van ons allen.

— Ge liegt! kreet De Lichte.

— Maar Jan, zijt ge nu onnozel om te menen dat ge u vrij zult

liegen? Jongen, jongen, 't is nu te laat, ge hadt moeten vluchten, toen het tijd was.

— Vertel iets van uw kapitein, hernam de rechter.

— Waar zal ik beginnen? zei Simon. Hij heeft zoveel stukken uitgehaald.

— Ah, hij moet zich bedenken, om valse verhalen te vinden, viel De Lichte weer in.

— Valse verhalen, herhaalde Simon. Zijn dat valse verhalen? En nu begon hij De Lichte's misdaden op te sommen, enkele zo uitvoerig beschrijvende, dat de rechters ontroerden bij 't aanhoren van zoveel wreeds.

— Leugenaar, valse! schold de hoofdman der rovers.

— Zeg liever dat ge me niet kent, dat ge nooit in mijn gezelschap verkeerde!

— 't Is nu genoeg, sprak de rechter.

En aan De Lichte vroeg hij:

— Bekent gij, ja of neen?

— Ik beken niet.

— 't Is wel, we zullen u op de pijnbank leggen.

De kapitein verbleekte.

— Bekent gij? vroeg de magistraat nogmaals.

— Neen!

— Weet ge wat de pijnbank is?

— 't Kan me niet schelen. Doe wat ge wilt, maar ik beken niet, wat ik nooit gedaan heb.

— Soldaten, voert hem naar de folterkamer!

De gevangene riep en tierde, wilde zich weren, maar kon niet en werd naar de zaal, waar de marteltuigen stonden, gesleept.

't Kostte veel moeite hem gereed te maken.

— Bekent ge? vroeg de rechter.

— Ik beken niets, antwoordde De Lichte met een vloek. Laat mij los, ge hebt het recht niet mij te martelen.

— De geseling, gebod de magistraat.

Enige ogenblikken later daalden striemende zweepslagen op de ongelukkige neer. Zijn rug werd opengereten, 't bloed zijpelde naar onder.

— Bekent ge?

— Neen, neen... nooit!

— Harder!

De gefolterde begon te huilen.

— Bekent ge?

— Neen!

— Houd op! Bind hem in de zetel.

De zetel was een armstoel met ijzeren pinnen, die nauwer kon gemaakt worden, zodat de punten hem, die erin gezeten was, kwetsten.

Na enig worstelen zat De Lichte, en de vreselijke marteling werd

toegepast. De ongelukkige ging geweldig te keer.

— Bekent ge?

— Neen!

— Nauwer nog.

— Houd op! houd op! smeekte het slachtoffer.

— Bekent ge?

— Ja.

— Zijt ge de kapitein der rovers?

— Ja.

— Zult ge mijn vragen gewillig beantwoorden en naar waarheid?

— Ja... ach, houd toch op!

De Lichte werd uit de zetel bevrijd.

— Breng hem weg naar zijn cel, hernam de rechter. We zullen hem morgen verder horen.

De kapitein lag kermend op een hoop stro. Een priester bezocht hem.

— Vriend, zei de geestelijke.

— Ga weg, ga weg...

— Ik wil met u spreken, u vertroosten...

— Ga weg... martelen, folteren, dat kunt gij allen. Ge zijt wreder dan wij.

— Bedenk, dat ge een ziel hebt.

— Ga weg! herhaalde De Lichte met een vloek. Ik heb u niet nodig.

— Weet, dat er een eeuwigheid is...

— Ik luister niet naar u...

— En dat de straf der eeuwigheid nog erger is dan de aardse.

— Ge liegt!

— Maar dat er vergiffenis voor oprecht berouw is. Vriend, ge hebt een droevig en zondig leven achter u.

— Wat weet gij daar van!

— Ach, blijf toch niet doof voor de vermaningen van een dienaar des Heren.

Blijf niet onverschillig! Sterf niet als een moordenaar. De moordenaar aan 't kruis ontving ook vergiffenis van dezelfde Heer, die met Zijn kostbaar bloed uw schuld afwassen wil. Christus stierf voor u. Luister naar Zijn stem.

— Neen, neen... ik luister niet. Ga weg.

Bedroefd verliet de priester de cel, met het stellige voornemen echter, iedere dag terug te keren.

De volgende morgen moest De Lichte weer voor zijn rechters verschijnen.

Wel was hij gewilliger dan de vorige dag, maar toch trachtte hij zijn misdaden te verbloemen.

Langzaam slechts bekende hij; zo duurde het tot in de maand November, eer zijn proces was afgelopen.

LEES IN DIT NUMMER HET VERVOLG VAN JAN DE LICHTE

Nr 59

TWEEDE JAARGANG

16 NOVEMBER 1949

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN

(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

HANS VAN HOORENBEEK

JAN DE LICHTTE
en zijn zwarte Roverbende



VLAAMSE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HORENBEEK

JAN DE LICHTE

gevolgd
door

ABEL POLLET



VLAAMSCHE BOEKHANDEL — ANTWERPEN

HANS VAN HOORENBEEK

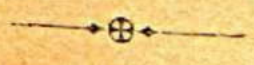
— *Abraham Hans* —
JAN DE LICHTTE
EN ZIJN ZWARTE ROOVERBENDE

gevolgd door

ABEL POLLET
EN DE BENDE VAN HAZEBROEK

==

CXXXIV	Ontsnapt	493
CXXXV	Op 't Wolvenhol	498
CXXXVI	Dorothea's dood	500
CXXXVII	De list	501
CXXXVIII	Een net wordt gespannen	504
CXXXIX	Een angstige nacht	508
CXL	Raymond	509
CXLI	Op 't kasteel	512
CXLII	Te Sotteghem	516
CXLIII	De Vlaming-Engelschman	520
CXLIV	Het onweer	522
CXLV	In de « Bonte Os »	524
CXLVI	Een geheim	526
CXLVII	De overval	530
CXLVIII	Het geheim ontsluit	532
CXLIX	Te Godveerdeghem	534
CL	De gevangenneming van IJzeren Simon	538
CLI	In de gevangenis	540
CLII	Een geheimzinnig briefje	542
CLIII	De slaper	544
CLIV	Naar Otterghem	548
CLV	De klopjacht	551
CLVI	In het bosch	554
CLVII	De gevangenneming van Jan De Lichte	556
CLVIII	Het proces	558
CLIX	De vreeselijke werken van den beul	562
CLX	Het einde	564
CLXI	Besluit	568
CLXII	Nawoord	569



Abel Pollet en de bende van Hazebroek

I	De misdadigers	573
II	De misdaden te Calonne op de Leye en te Lacon	575
III	De smokkelaar	579
IV	De vluchtelingen	582
V	De misdaad van Crombeke	586
VI	In doodsgevaar	588
VII	De verliefde boer	590
VIII	In de herberg	594
IX	De vermeende kooplieden	597
X	De vergadering	600
XI	Een misdadig plan	604
XII	De roover gekastijd	606
XIII	Eene angstige wandeling	610
XIV	Naar Violaines	616
XV	Half twaalf	618
XVI	Het drama	620
XVII	Naar Hazebroek terug	622
XVIII	De ontdekking	627
XIX	De angst van een moordenaar	628
XX	Eene gansche reeks misdrijven der bende Pollet	633
XXI	Hoe Abel Pollet vier jaar gevangenisstraf opliep	637
XXII	Nieuwe schelmstukken	639
XXIII	De liedjeszanger	643
XXIV	De moord te Lacon	646
XXV	Met vriend Theopiel Deroo op stap	648
XXVI	Rond Ieperen	653
XXVII	Te Estaires	655
XXVIII	De veekoopman — De leurder	658
XXIX	Te Dadizeele	661
XXX	Stoutmoedige inbraken	663
XXXI	Een moedig meisje	667
XXXII	Nog eene vergeefsche reis	670
XXXIII	De afgezant	672

XXXIV	Te Ieperen
XXXV	Ter herinnering
XXXVI	De vermoemde boer
XXXVII	Een nieuw lid
XXXVIII	Naar Rumbek
XXXIX	De geheimzinnige brief
XL	Weer te Ieperen
XLI	Verleid
XLII	Te Dottignies
XLIII	Het sterfbed
XLIV	De raadpleging
XLV	De voorspelling wordt waarheid
XLVI	Ruzie
XLVII	Het schelmstuk te Thiennes
XLVIII	De verlatene
XLIX	Het ongeval
L	De kastijding
LI	Weer bijeen
LII	Terug naar huis
LIII	De terugkeer
LIV	Pollet's verlof
LV	Misdaad te Locre
LVI	Het trouwe hondje
LVII	't Kasteel Roux
LVIII	Een dreigbrief
LIX	Een roepstem uit het gasthuis
LX	't Voorlaatste plan wordt gemaakt
LXI	Een schelmstuk te Oostvleteren
LXII	In 't hospitaal
LXIII	Pollet loopt eene rammeling op
LXIV	Naar Rousbrugge
LXV	Hun laatste misdrijf
LXVI	De aanraking met het gerecht
LXVII	De aanhouding
LXVIII	Overbrenging naar Bethune. — Ge
LXIX	genissen
LXX	Nog aanhoudingen
LXXI	Deroo en August Pollet bekennen
LXXII	Abel Pollet bekent
LXXIII	Vader en zoon
LXXIV	Eerste confrontatie
LXXV	Te Abeele
LXXVI	Tweede confrontatie
LXXVII	Een onverwachte aanhouding
LXXVIII	Een nieuw bezoek in het gevang
LXXIX	Derde confrontatie
LXXX	Onderzoek over den moord te St-Ven
LXXXI	Vierde confrontatie
LXXXII	Eene huiszoeking
LXXXIII	Stemmen uit het gevang
LXXXIV	Lapar voor de rechtbank
LXXXV	De Fransche beschuldigten
LXXXVI	Naar St-Omer
LXXXVII	De eerste dag
LXXXVIII	De tweede dag
LXXXIX	De derde dag
XC	De vierde dag
XCI	De vijfde dag
XCVI	De zesde dag
XCVII	De zevende dag
XCVIII	De achtste dag
XCIX	De negende dag
C	De tiende dag
CI	Naar Bethune
CII	Rond en in de gevangenis
CIII	Een angstige nacht
CIV	De guillotine
CV	De aankomst van den beul
CVI	De laatste Zondag. — De laatste	nacht
CVII	Buiten het gevang
CVIII	De oprichting der guillotine
CVIX	Het ontwaken
CXX	De laatste oogenblikken
CXXI	De terechtstelling
CXXII	Naar 't hospitaal
CXXIII	Besluit